

1 9 9 7

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

*Cursos. Sessions de treball. Workshops
Publicacions. Recerca*

ICPS

Institut de Ciències Polítiques i Socials

©ICPS, gener de 1998

Institut de Ciències Polítiques i Socials
c/ Mallorca, 244, pral. - 08008 Barcelona
Tel.: 487 10 76 - Fax: 487 11 49

Disseny
Viaplana Disseny

Impressió
Anagràfic, s.l.
Francesc Layret, 7 - 08950 Esplugues de Llobregat
Tel.: 93 372 32 62 - Fax: 93 473 26 76

Dipòsit Legal: B-14.198-98

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
CURSOS	9
SESSIONS DE TREBALL	19
WORKSHOPS	23
PUBLICACIONS	29
RECERCA	79

PRESENTACIÓ

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials és un centre de formació i recerca al servei dels investigadors de la Ciència Política i de les Ciències Socials, adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona pel decret 177/1992, de 4 d'agost de 1992, de la Generalitat de Catalunya. L'ICPS fou creat el 8 de novembre de 1988 sota la forma de consorci entre la Universitat Autònoma de Barcelona i la Diputació de Barcelona. El propòsit de l'Institut és esdevenir una eina de recerca on es posin en contacte els investigadors catalans amb els més prestigiosos especialistes internacionals.

Les activitats realitzades durant l'any 1997 són reflectides en aquesta Memòria. L'ICPS ha organitzat setze cursos, alguns d'ells amb validesa de doctorat en programes de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Barcelona. A més, s'han celebrat disset sessions de treball, així com tres workshops. Cal destacar la consolidació de la convocatòria els *dimecres de l'Institut*.

L'Institut ha continuat gaudint de la col.laboració amb el Consolat dels Estats Units, l'Institut Francès i l'Institut Italià. A més, ha organitzat cursos amb d'altres universitats, com la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de Lleida, així com el Centre d'Estudis Canadencs de la Universitat de Barcelona, l'Asociación Española de Estudios Canadienses i el Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.

Diversos equips de recerca vinculats a l'Institut han gaudit de fons externs de finançament, en les àrees temàtiques de governs locals i autonòmics, transicions a l'Amèrica Central, sistema de partits polítics a Catalunya i suport a governs. S'ha continuat oferint les beques d'iniciació a la recerca destinades a la formació investigadora de postgraduats, bona part d'elles lligades al projecte de recerca propi dels partits polítics a Catalunya 1874-1996. A banda d'aquests ajuts, l'ICPS ha atorgat dues beques de formació en la recerca. L'Institut ha continuat col.laborant amb la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB en el programa de formació en pràctiques per a estudiants del darrer curs de llicenciatura.

L'Institut ha ofert, a través de les seves publicacions (els *working papers*, la col.lecció grana, i la col.lecció "Sondeig d'opinió. Catalunya"), la possibilitat de fer públiques les recerques més recents dels investigadors i especialistes. Aquestes publicacions arriben a més de dues-centes institucions de tot el món, així com als especialistes més rellevants de la ciència política i les ciències socials d'Europa i Amèrica.

Isidre Molas
Director

CONSELL DE GOVERN DE L'INSTITUT DE CIÈNCIES POLITIQUES I SOCIALS

Excm. Sr. Manuel Royes i Vila

Excm. i Magn. Sr. Carles Solà i Ferrando

Sr. Jaume Bosch i Mestres

Sr. Joan Botella i Corral

Sr. Jordi Capo i Giol

Sr. Josep M. Carbonell i Abelló

Sr. Jordi William Carnes i Ayats

Sr. Joan Estruch i Gibert

Sr. Manuel Jiménez de Parga Cabrera

Sr. Isidre Molas i Batllori

Sr. Manuel Parés i Maicas

Sr. Antoni Serra i Ramoneda

Sr. Joan Subirats i Humet

Sr. Josep M. Vallès i Casadevall

Sra. Rosa Virós i Galtier

CONSELL EXECUTIU DE L'INSTITUT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I SOCIALS

Excm. Sr. Manuel Royes i Vila

Excm. i Magn. Sr. Carles Solà i Ferrando

Sr. Isidre Molas i Batllori (Director)

Sr. Joan Botella i Corral

Sr. Jordi William Carnes i Ayats

Sr. Gabriel Colomé i Garcia (Secretari)

CURSOS

1997

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

FEDERALISME I IGUALTAT

Coordinador: Enric FOSSAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Durada: 17 de desembre de 1996 - 20 de maig de 1997. 6 sessions
Relació de les sessions corresponents a 1997

- 28 de gener Àngel CASTIÑEIRA. *Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses*
Federalisme i igualtat política
- 25 de febrer Joaquim SOLÉ VILANOVA. *Universitat de Barcelona*
Autonomia tributària i solidaritat. Criteris d'equitat territorial
- 18 de març Ferran REQUEJO. *Universitat Pompeu Fabra*
Federalisme i ciutadania democràtica
- 29 d'abril Antoni MONREAL. *Universitat de Lleida*
Igualtat i diversitat a l'Estat autònom
- 20 de maig Gurutz JÁUREGUI. *Universidad del País Vasco*
Simetría y asimetría en el proceso de regionalización europea

L'EXPERIENCE FRANÇAISE DE LA RÉGIONALISATION DANS UNE APPROCHE COMPARATIVE AU NIVEAU EUROPÉEN

Professora: Elisabeth DUPOIRIER. *Institut d'Études Politiques, Paris*

12, 13 i 14 de febrer

CIÈNCIA POLÍTICA ALS ESTATS UNITS

- 5 de març Joan BOTELLA. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Harold Lasswell i el Behaviorisme: Who gets what, when and how
- 12 de març Miquel DE MORAGAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Paul Lazarsfeld: The People's Choice
- 19 de març Joan FONT. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Seymour M. Lipset: Political Man
- 2 d'abril Gabriel COLOMÉ. *Universitat Autònoma de Barcelona*
David Easton: A framework for Political Analysis
- 9 d'abril Agustí BOSCH. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Gabriel A. Almond: The civic culture
- 16 d'abril Josep M. VALLÈS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Robert A. Dahl: Who governs?

THE CONSOLIDATION OF DEMOCRACY IN WESTERN EUROPE AND ELSEWHERE

Professor: Philippe C. SCHMITTER. *European University Institute*

13 i 14 de març

CHANGE IN THE ITALIAN POLITICAL MARKET

Professor: Renato MANNHEIMER. *Istituto per gli Studi sulla Pubblica Opinione*

20 i 21 de març

DINÀMIQUES URBANES I POLÍTQUES PÚBLIQUES A LES GRANS CIUTATS: EUROPA, ESPANYA, CATALUNYA

Professor: Oriol NEL.LO. *Institut d'Estudis Metropolitans*

13 de maig **Europa**

14 de maig **Espanya**

15 de maig **Catalunya**

FINANCIACIÓN AUTONÓMICA

Professor: Javier PÉREZ ROYO. *Universidad de Sevilla*

21 i 22 d'abril

EL DERECHO A LA INFORMACIÓN PARLAMENTARIA EN MATERIAS RESERVADAS

Professor: Juan CANO BUESO. *Universidad de Almería*

5, 6 i 7 de maig

SOCIOLOGIA DEL DRET

Coordinador: Prof. Pompeu CASANOVAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

- 17 de setembre* Pompeu CASANOVAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Estat de la qüestió. El nou ius commune
- 19 de setembre* Marta POBLET. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Anàlisi de les institucions
- 23 de setembre* Encarna BODELON. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Dret i dona
- 26 de setembre* Pompeu CASANOVAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Elements pragmàtics d'anàlisi institucional

CAMPANYES ELECTORALS: UNA APROXIMACIÓ

Professor: Gabriel COLOMÉ. *Universitat Autònoma de Barcelona*

<i>22 d'octubre</i>	Aproximació teòrica
<i>29 d'octubre</i>	Partits i lideratges: les màquines i les cares
<i>5 de novembre</i>	Els sondeigs: el motor
<i>12 de novembre</i>	L'electorat i l'opinió pública: el futur client
<i>19 de novembre</i>	Els mass media: el missatger
<i>26 de novembre</i>	Anàlisi de campanyes
<i>3 de desembre</i>	Anàlisi de campanyes
<i>10 de desembre</i>	Anàlisi de campanyes

PENSAMENT POLÍTIC A ESPANYA (1898-1931)

Organitzat conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili i amb la col.laboració del Centro de Estudios Políticos y Constitucionales

Durada: 22 d'octubre 1997 – 21 de gener 1998. 11 sessions.

Relació de les sessions corresponents a 1997

- 22 d'octubre Jaume VERNET. *Universitat Rovira i Virgili*
 Javier ROIZ. *Universitat Rovira i Virgili*
Presentació del curs
- 29 d'octubre Xavier ARBÓS. *Universitat de Girona*
Els trets característics de l'inici del segle XX. Una perspectiva històricoconstitucional
- 5 de novembre Eloy FERNÁNDEZ CLEMENTE. *Universidad de Zaragoza*
Joaquín Costa (1846-1911)
- 12 de novembre Joan Lluís PÉREZ-FRANCESCH. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Josep Torras i Bages (1846-1916)
- 19 de novembre Miquel CAMINAL *Universitat de Barcelona*
Enric Prat de la Riba (1870-1917)
- 26 de novembre Javier CORCUERA. *Universidad del País Vasco*
Sabino Arana (1863-1903)
- 3 de desembre Antonio ROBLES EGEA. *Universidad de Granada*
Federico Urales (1864-1942)
- 10 de desembre Jesús M. RODÉS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Eugeni d'Ors (1881-1954)
- 17 de desembre Fernando FERNÁNDEZ-LLEBREZ. *Universidad de Granada*
George Santayana (1863-1952)

LA DIVISIÓ DE PODERS EN L'ESTAT CONTEMPORANI. EL PARLAMENT

Organitzat conjuntament amb la Universitat de Lleida

- 27 d'octubre Ismael PITARCH. *Oficial Major del Parlament de Catalunya*
Majories i oposició en el sistema parlamentari contemporani
- 30 d'octubre Pedro DE VEGA. *Universidad Complutense, Madrid*
Legitimidad y representación en la crisis de la democracia actual
- 30 d'octubre José Antonio PORTERO. *Universidad de A Coruña*
El control parlamentario del Gobierno

EL PENSAMENT POLÍTIC CATALÀ CONTEMPORANI (1714-1868)

Professor: Ernest LLUCH. *Universitat de Barcelona*

- 29 d'octubre **L'Austricisme resistent (1734-1740)**
- 5 de novembre **L'austricisme dins el borbonisme (1760-1780)**
- 12 de novembre **La construcció de la imatge de Catalunya**
- 19 de novembre **El primer liberalisme català i els furs**
- 26 de novembre **Els orígens del catalanisme polític***
- 3 de desembre **Democràcia i federalisme: Francesc Pi i Margall****

* Sessió a càrrec del Prof. Pere ANGUERA. *Universitat Rovira i Virgili*

** Sessió a càrrec del Prof. Isidre MOLAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

PRENSA Y POLÍTICA EN ESPAÑA EN EL SIGLO XIX

Professor: Demetrio CASTRO. *Universidad Pública de Navarra*

13 i 14 de novembre

LA TEORIA POLÍTICA DE SHELDON WOLIN

Professor: Javier ROIZ. *Universitat Rovira i Virgili*

1 de desembre

Les diferències democràtiques del liberalisme

2 de desembre

Diversitat i diferència: *The citizen-as actor* en la societat pluralista

INTERPRETACIÓ CONSTITUCIONAL I INDETERMINACIÓ DEL DRET

Professor: Josep Joan MORESO. *Universitat de Girona*

10, 11 i 12 de desembre

SESSIONS DE TREBALL

1997

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

- 18 de febrer José Ramón MONTERO. *Universidad Autónoma de Madrid*
Legitimidad democrática, insatisfacción y desafección
- 20 de febrer Tapio VARIS. *Universitat d'Helsinki*
Política y telecomunicaciones
- 9 d'abril John GRAY. Jesus College. *Oxford University*
Les tendències del liberalisme actual
- 17 d'abril Juan MONTABES. *Universidad de Granada*
Política y Gobierno en Andalucía
- 8 i 9 de maig Paul ALLIES. *Université Montpellier I*
Hypothèses et méthode d'analyse de l'Union Européenne
- 16 de maig Paul LUTZKER. *Consultor*
Campaña presidencial USA 1996: electorado y partidos
- 26 de novembre Francisco EGEA. *Conseller del Govern Basc*
El futuro del empleo: entre los mitos y los dogmas
- ■ ■
- Jesús Mª RODÉS . *Universitat Autònoma de Barcelona*
Tres llibres per llegir
- 21 de novembre René RÉMOND (dir.): *Pour une histoire politique*
Jean-Pierre RIOUX, Jean-François SIRINELLI (dirs.):
Pour une histoire culturelle
- 21 de novembre Ignacio RAMONET: *Un mundo sin rumbo. Crisis de fin de siglo*
-

Grup de recerca sobre els partits polítics a Catalunya

(Aquest grup ha rebut l'ajut de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Tecnologia (CIRIT) de la Generalitat de Catalunya)

- 30 de gener Lourdes LÓPEZ NIETO. *UNED*
Las elites intermedias del Partido Popular
- 28 de febrer Joan COSTA. *Fundació Jaume Bofill*
El CC: un moviment del passat que ha marcat el present
- 21 de març Renato MANNHEIMER. *Istituto per gli Studi sulla Pubblica Opinione, Milano*
La “Lega Nord”
- 18 d'abril José Manuel MATA. *Universidad del País Vasco*
La relación nacionalismo-no nacionalismo a través de los partidos políticos
- 30 de maig Victor ALBA. *Emèrit University of Kent*
Partits polítics i moviment obrer
- 27 de juny Isidre MOLAS-Oriol BARTOMEUS. *Institut de Ciències Polítiques i Socials*
Les àrees de competència política a Catalunya
- 28 de novembre Astrid BARRIO. *Institut de Ciències Polítiques i Socials*
El trotskysme a Catalunya
- 19 de desembre Isidre MOLAS. *Institut de Ciències Polítiques i Socials*
Dels partits de ciutadans actius als partits d'electors

WORKSHOPS

1997

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

IV JORNADES EUSKADI-CATALUNYA

Celebrades a San Sebastián en col.laboració amb la Universidad del País Vasco

31 de gener

Ponent: Enric FOSSAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

El referéndum sobre la soberanía de Quebec y el futuro constitucional de Canadá: federalismo, asimetría, soberanía

Gurutz JÁUREGUI. *Universidad del País Vasco*

Alejandro SAINZ. *Universidad del País Vasco*

Juan Ignacio UGARTEMENDÍA. *Universidad del País Vasco*

Ana Rosa GONZÁLEZ. *Universidad del País Vasco*

Francesc DE CARRERAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Isidre MOLAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Enric FOSSAS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Manuel GERPE. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Joan Lluís PÉREZ-FRANCESCH. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Marcel MATEU. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Francesc VALLÈS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Simposi **LA DEMOCRÀCIA LOCAL CAP AL SEGLE XXI**

Organitzat pel Departament d'Associacionisme i Participació Ciutadana del Patronat Flor de Maig de la Diputació de Barcelona. En col.laboració amb: Universitat Autònoma de Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Federació de Municipis de Catalunya, Associació Catalana de Municipis, Fundació Jaume Bofill (grup FUS), Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya, Centre per a la Innovació Social (Associació EcoConcern).

Cerdanyola del Vallès 20, 21 i 22 de novembre

Participants:

Josep M. VALLÈS. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Vincent HOFFMAN-MARTINOT. *Institut d'Études Politiques, Bordeaux*
Mario CACIAGLI. *Universita degli Studi di Firenze*
Jordi CAPO. *Universitat de Barcelona*
Jaume MAGRE. *Universitat de Barcelona*
Martí OLIVELLA. *Centre per a la Innovació Social*
Marion PAOLETTI. *Institus d'Études Politiques, Bordeaux*
Joan BOTELLA. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Gabriel COLOMÉ. *Universitat Autònoma de Barcelona*
Joan SUBIRATS. *Universitat Autònoma de Barcelona*

Workshop
CONSTITUCIONALISME, DRETS COLLECTIUS I FEDERALISME

En col.laboració amb la Asociación Española de Estudios Canadienses i el Centre d'Estudis Canadencs de la Universitat de Barcelona

24, 25 i 26 de novembre

Prof. Will KYMLICKA
Universitat d'Ottawa
Federalisme i nova ciutadania

Prof. Bennoît PELLETIER
Universitat d'Ottawa
Drets col.lectius i federalisme

Prof. Joseph MAGNET
Universitat d'Ottawa
Drets col.lectius i autonomia

Prof. Yves LE BOUTHILLIER
Universitat d'Ottawa
Drets lingüístics

P

PUBLICACIONS

1997

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

COL·LECCIÓ SONDEIG D'OPINIÓ

Sondeig d'opinió Catalunya 1996. Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 1997 (col. Sondeig nº 8)

WORKING PAPERS

125/97 RODRÍGUEZ-AGUILERA DE PRAT, Cesáreo:
Norberto Bobbio y el futuro de la democracia

126/97 SINNOTT, Richard:
European public opinion and the European Union: the knowledge gap

127/97 BALLESTER, David:
"L'instrument sindical" del PSUC durant la guerra civil. La UGT de Catalunya (1936-1937)

128/97 MacALOON, John J.:
Politics and the Olympics: some new dimensions

129/97 CALSAMIGLIA, Albert:
En defensa de Kelsen

130/97 SCHMITTER, Philippe C.:
Intermediaries in the consolidation of neo-democracies: the role of parties, associations and movements

131/97 MARTÍ, Salvador:
Nicaragua 1980-1986: ¿Hacia qué tipo de democracia?

132/97 TORCAL, Mariano; MONTERO, José Ramón:
Party change and cleavage formation: the effects of value change on the Spanish Party system

133/97 CANO BUESO, Juan:

Información parlamentaria y secretos oficiales

134/97 ALLIES, Paul:

Hypothèses et méthodes d'analyse de l'Union Européenne

135/97 BROWN-JOHN, C. Lloyd:

Inter-governmental relationships and environmental management in Canada: the 1995 armonization initiative

136/97 PÉREZ ROYO, Javier:

El nuevo modelo de financiación autonómica. Análisis exclusivamente constitucional

ALTRES PUBLICACIONS

Estatuts Partits Polítics Catalans 1992. Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials, 1997

PIÑOL, Josep M^a: **“La Iglesia Católica en la transición democrática en España”**
(En premsa, Editorial Trotta)

R

RECERCA

1997

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

Recerques:

“Reformas institucionales en España: balance del rendimiento autonómico (1980-1995)” (Joan SUBIRATS, investigador principal) (Recerca finalitzada)

La recerca ha rebut un ajut del Pla Nacional de I+D de la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia (SEC 94-0398)

“La redefinición del rol del Estado en Centroamérica: instituciones, actores y políticas” (Joan BOTELLA, investigador principal)

La recerca ha rebut un ajut del Pla Nacional de I+D de la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia (SEC 93-0471)

“Els Partits polítics a Catalunya 1874-1996” (Isidre MOLAS, Gabriel COLOMÉ i Joan B. CULLA, investigadors principals)

La recerca ha rebut un ajut del Comissionat per a Universitats i Recerca (1995 SGR-00374)

La recerca ha rebut un ajut del Programa Sectorial de Promoción General del Conocimiento de la Dirección General d'Investigació Científica i Tècnica (PI-005-97)

“La evolución del apoyo popular a los gobiernos: economía, políticas y coaliciones” (Josep M. VALLÈS, investigador principal)

La recerca ha rebut un ajut del Pla Nacional de I+D de la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia (SEC 96-0510)

BEQUES D'INICIACIÓ A LA RECERCA

Mª Mercè CORNUDELLA

“La primera Assemblea d’Iniciativa per Catalunya”

Marcel GABARRÓ

“El Reagrupament i la unitat del socialisme català (1974-1978)”

Oriol OLIVÉ

“Unió Democràtica de Catalunya als anys 40 i 50”

Òscar BARBERÀ

“Sociologia dels càrrecs institucionals d'Unió Democràtica de Catalunya, 1977-1996”

Susana CORZO

“El Plan de Empleo Rural como un instrumento para la modernización del territorio, sus infraestructuras y la participación política”

FORMACIÓ D'INVESTIGADORS

Al llarg de 1997 han gaudit d'una beca de recerca i formació com a investigadors el senyor Oriol BARTOMEUS i la senyora Astrid BARRIO.

FORMACIÓ EN PRÀCTIQUES EN COL·LABORACIÓ AMB LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Atès el conveni de formació en pràctiques per als estudiants de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, han gaudit d'una beca durant 1997 el senyor David SÀNCHEZ, la senyora Elisabeth FLORES i el senyor Albert GARCÍA.